

PROJEKT

**UCHWAŁA Nr LXX/455/2024
RADY GMINY ŁYSOMICIE
z dnia 05 marca 2024 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz.1249 oraz z 2023r. poz. 289, 535 i 1606), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz.40, 572, 1463 i 1688) Rada Gminy w Łysomicach **uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łysomice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Robert Kożuchowski

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Łysomicach
na lata 2024-2030**

Spis treści

ROZDZIAŁ I.

WSTĘP

1. Podstawy prawne	4
2. Wprowadzenie	5
3. Definicja i charakterystyka zjawiska przemocy	6
4. Adresaci Programu	7
5. Realizatorzy Programu	7

ROZDZIAŁ II.

1. Opis problemu	7
2. Założenia Programowe	10
3. Kierunki działań	10
4. Uczestnicy Programu	13
5. Cel główny Programu	13
6. Cele strategiczne i cele operacyjne oraz wskaźniki	13
7. Miejsce i czas realizacji Programu	15

ROZDZIAŁ III.

1. Zasoby instytucjonalne	5
2. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej	15
3. Monitorowanie sprawozdawczości i środki finansowe na realizację Programu	16

ROZDZIAŁ I.

WSTĘP

Istnieje wiele stereotypów myślenia na temat przemocy. Jednym z nich jest twierdzenie, że przemoc występuje wśród rodzin zagrożonych marginalizacją społeczną, że rodziny o dobrym statusie społecznym nie borykają się z tym problemem. Innym stereotypem panującym i mocno zakorzenionym w społeczeństwie jest przekonanie, iż przemoc to wyłącznie sprawa rodziny i nie należy się w tę sprawę zagłębiać i ingerować.

W dzisiejszych czasach przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest obecna w codziennym życiu.

Za przemoc odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc i nic jej nie usprawiedliwia. Każda osoba, która znajduje się w sytuacji przemocy, powinna to zgłosić i otrzymać odpowiednią pomoc. W procesie przeciwdziałania przemocy powinno uczestniczyć wiele wyspecjalizowanych instytucji, gdyż jest to bardzo złożony problem. Należy też podkreślić, że rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli w tej sferze występują zaburzenia, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, to w następnej kolejności przyczynia się do dezorganizacji życia rodzinnego. Rodzina nie jest w stanie wypełniać podstawowych funkcji, łamane są zasady, a postępowanie poszczególnych jej członków staje się coraz bardziej destrukcyjne, niezgodne z normami moralnymi, społecznymi i prawnymi. Przemoc stanowi często zagrożenie dla zdrowia i życia osób jej doznających. Jest źródłem lęku, rozpacz, poczucia bezsilności. Jest także ogromnym zagrożeniem tak fizycznym jak i psychicznym dla członków rodziny, ale też sąsiadującego środowiska społecznego. Doznawanie przemocy rodzi poważne konsekwencje w funkcjonowaniu człowieka, powodując zaburzenia emocjonalne w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Szczególnie dotyczy to dzieci i młodzieży, które mając takie wzorce, bardzo często w życiu dorosłym zachowują się podobnie. Dlatego też należy dołożyć szczególnych starań, by zapobiegać i pomniejszać skutki takich zachowań, by w przyszłości społeczeństwo było jak najmniej dotknięte tą patologią.

Na zjawisko przemocy domowej można spojrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę społeczną, indywidualną lub systemową. Perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Ten podział, daje szeroki obraz tego zjawiska i wskazuje na konieczność współdziałania wielu instytucji, których działania przyczynią się do pomniejszenia tego zjawiska.

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. Z 2021 r. poz. 1249 ze zm.). Definiuje ona pojęcie przemocy

domowej oraz określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar przemocy to:

2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 572 i 1463.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2023 r. poz.901);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. Z 2023 r. poz. 165 z późn. Zm.);
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1375 ze zm.);
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1870.);
10. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą NR 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r.
11. Uchwała Nr LXIII/399/2023 Rady Gminy Łysomice z dnia 5 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej
12. Uchwały Rady Gminy Łysomice nr LXV/411/2023 z dnia 24 października 2023r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
13. Uchwała Rady Gminy Łysomice Nr XL/256/2022 z dnia 15 lutego 2022r. w sprawie „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026”.

2. Wprowadzenie

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy na terenie gminy Łysomice. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców gminy. Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy w przygotowaniu na podstawie danych przedstawionych przez: Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Chełmży, Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2024-2030 W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom oraz udoskonaleń.

3. Definicja i charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zmieniła ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom doznającym przemocy jak i osobom stosującym przemoc, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związane z tym zagadnieniem.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* (Dz. U. Z 2021r. poz. 1249 ze zm.) definicja przemocy domowej brzmi: **jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:**

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej.
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej; Konsekwencją zmian jest rozszerzenie kręgu osób, na które będą oddziaływać przepisy znowelizowanej ustawy, w tym, m.in. o byłego małżonka, byłego partnera lub innej osoby pozostającej obecnie lub w przyszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Przez osobę doznającą przemocy domowej – należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego

Zgodnie ze zmianami ustawowymi wprowadzonymi ustawą z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw małoletni będący świadkiem przemocy uznawany jest za osobę doznającą przemocy domowej.

Przez osobę stosującą przemoc domową – należy rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2;

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej pod pojęciem świadka przemocy domowej określa osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt

przemocy domowej.

Ustawa obok przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej wprowadza dwie formy przemocy tj. przemoc ekonomiczną i przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

4. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest osób doznających przemocy domowej (w tym do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), które wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz społeczności lokalnej.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przemocy domowej: Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Chełmży, Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Zespoły Kuratorskie, placówki ochrony zdrowia, Szkołę Podstawową w Łysomicach, Szkołę Podstawową w Świerczynkach, Szkołę Podstawową w Ostaszewie, Szkołę Podstawową w Turznie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Łysomicach oraz organizację pozarządową wyrażającą wolę współpracy.

ROZDZIAŁ II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. OPIS PROBLEMU

Skala problemu przemocy domowej na terenie gminy.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla osób doznających przemocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej. W pracy na rzecz osób doświadczających przemocy pracownicy socjalni współpracują z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, prokuratura, kuratorzy, służba zdrowia, przedstawicielami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Poradni P-P, szkół znajdujących się na terenie gminy.

Zespół Interdyscyplinarny w Łysomicach przygotował analizę wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023 a także zebrał dane statystyczne dotyczące przemocy na terenie gminy Łysomice z lat 2020-2023 z Komisariatu Policji w Chełmży oraz Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 1: Interwencje domowe na terenie gminy Łysomice

Rok	Liczba interwencji domowych na terenie gminy Łysomice	Liczba przestępstw stwierdzonych z art. 207KK na terenie gminy Łysomice
2020	120	6
2021	189	5
2022	126	4
2023 III kwartały	111	3

Opracowanie na podstawie danych z Komisariatu Policji w Chełmży.

Tabela nr 2: Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”

Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”					
Rok	Policja	Pomoc Społeczna	Oświata	Ochrona Zdrowia	Razem
2020	9	2	0	0	11
2021	8	3	0	0	11
2022	8	0	1	0	9
2023	3	0	2	0	5
Łącznie	28	5	3	0	36

Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Łysomicach

Jak wskazują zebrane statystyki liczba ujawnianych przypadków przemocy domowej w 2020 i 2021 roku była porównywalna. W 2020 r. wszczętych zostało 11 procedur „Niebieskie Karty”. Procedury wszczęte zostały w 9 rodzinach (w 2 rodzinach formularz Niebieska Karta-A sporządzony został ponownie dokumentując kolejne zdarzenie stosowania przemocy). W 2021r. do tutejszego Zespołu Interdyscyplinarnego również wpłynęło 11 procedur „Niebieskie Karty”, gdzie procedura prowadzona była w 7 rodzinach (4 formularze Niebieska Karta-A dokumentujące kolejne zdarzenie stosowania przemocy). Ponadto w 2023r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło pięć procedur „Niebieskie Karty”.

Jak pokazują statystyki Komisariatu Policji w Chełmży najwięcej interwencji domowych na terenie gminy Łysomice było w 2021r. zaś najwięcej przestępstw stwierdzonych z art.207 KK w 2020r. Ponadto w 2023r.(III kwartały) było 111 interwencji domowych i 3 przestępstwa stwierdzone z art. 207KK.

Na podstawie danych z tabeli nr 2 w latach 2020 - 2022 uruchomionych zostało łącznie 36 procedur „Niebieskie Karty”, z czego 28 procedur zostało wszczętych przez Policję, 5

procedur przez pracowników socjalnych i 3 przez przedstawicieli Oświaty.

Tabela nr 3: Liczba wszczętych procedur „NK” w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy Łysomice.

Rok	Miejscowości, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”	Liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”
2020	Łysomice	6
	Ostaszewo	2
	Koniczynka	1
	Kowróż	1
	Papowo Toruńskie-Osieki	1
	Łącznie	11
2021	Kowróż	4
	Lulkowo	3
	Papowo Toruńskie	1
	Różankowo	1
	Turzno	1
	Ostaszewo	1
	Łącznie	11
2022	Kowróż	3
	Świerczynki	2
	Papowo Toruńskie	1
	Papowo Toruńskie-Osieki	1
	Kamionki Duże	1
	Zakrzewko	1
	Łącznie	9

Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Łysomicach

Analizując przedstawione powyżej dane z tabeli nr 3 zauważyć można, że w gminie Łysomice są miejscowości, w których występowanie przemocy domowej, udokumentowane wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” jest większe niż w pozostałych miejscowościach. Do miejscowości o nieco zwiększonym wskaźniku przemocy należą Łysomice, Kowróż, Lulkowo, Świerczynki i Ostaszewo. W 2023r. procedury „ Niebieskie Karty” wszczęte zostały m.in. w rodzinach zamieszkałych w miejscowościach: Łysomice, Różankowo, Gostkowo, Kowróż oraz jedna procedura przesłana została do tut. Zespołu z Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmży, w związku z przeprowadzeniem się rodziny do Lulkowa. Dwie procedury to procedury, które były wszczęte w poprzednich latach i zakończone z uwagi na zaprzestanie stosowania przemocy.

Istotną formą wsparcia zarówno dla osób doznających przemocy jak i osób stosujących przemoc jest poradnictwo świadczone przez pracowników socjalnych, Koordynatora GKPRPA, prawnika czy psychologa.

I tak w 2020r. ze wsparcia psychologicznego skorzystało 9 osób, w 2021r. 8 osób i w 2022r. z powyższej pomocy skorzystały trzy osoby. Bezpłatne porady prawne udzielone zostały 5 osobom w 2021r., dwóm osobom w 2022r. i jednej osobie w 2020r. Ze wsparcia socjalnego w 2022r. skorzystało 6 osób, 3 osoby w 2020r. i 2 osoby w 2021r. W 2023r. jedna osoba skorzystała ze wsparcia psychologicznego, 3 osoby ze wsparcia pedagogicznego, 3 osoby ze

wsparcia socjalnego oraz jedna z poradnictwa prawnego.

Tabela nr 4: Liczba osób korzystających ze wsparcia Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	Osoby, co, do których istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą	Osoby, co, do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc	Razem
2020	1	2	3
2021	1	3	4
2022	2	1	3
2023	0	1	1

Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Łysomicach

Jak wskazuje tabela nr 4 ze specjalistycznej pomocy GKPRPA zarówno w 2020 i 2022 roku skorzystały 3 osoby, w 2021 roku 4 osoby i w 2023r. z pomocy skorzystała jedna osoba. Powyższa pomoc była udzielana zarówno osobom nadużywającym alkoholu jak i świadkom ich zachowania po spożyciu alkoholu.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy, w celu ukierunkowania na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację oraz pomoc w zmianie zachowań sprawców. Ma też na celu edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż: przemoc jest przestępstwem ściganym z urzędu, najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna. Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami doświadczającymi przemocy, jak również kierowanie do lokalnego społeczeństwa przekazu na temat przemocy. Edukacja społeczna ma na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, zmianę obyczajów jak również postaw sprzyjających usprawiedliwianiu aktów przemocy domowej.

Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie, a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań. Zwiększy to skuteczność zapobiegania oraz łagodzeniu następstw takich zachowań.

3. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona osób doznających przemocy domowej, a także zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy wskazuje kierunki działań: Program zakłada następujące kierunki działań:

1) Dążenia do opracowania diagnozy zjawiska przemocy na terenie Gminy przez Gminny

Zespół Interdyscyplinarny poprzez analizę sprawozdań z instytucji świadczących pomoc w zakresie przemocy.

2) Tworzenie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

3) Kształtowanie postaw społecznych przeciwko przemocy: działania edukacyjne, działania profilaktyczne, działania informacyjne.

4) Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez systematyczne kształcenie.

Działania poszczególnych instytucji z terenu Gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

- Kierowanie osób, które zmagają się z różnymi problemami do specjalistów: Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Biura Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w Toruniu, Ośrodka Psychoterapii i Rozwoju Osobistego REMEDIS w Toruniu;
- Kierowanie spraw do Sądu Rodzinnego;
- Możliwość korzystania z mediacji rodzinnych;
- Współpraca z Kuratorami, Szkołami, Ośrodkami Zdrowia, Policją i innymi instytucjami mogącymi pomóc w rozwiązaniu problemów;
- Wszczynianie procedury „Niebieskiej Karty” w środowisku dotkniętym przemocą domową.
- Zawieranie kontraktów socjalnych z rodzinami problemowymi
- Promowanie życia bez przemocy w środowisku lokalnym, szkołach (spotkania, ulotki, imprezy)
- Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie dla Powiatu Toruńskiego
- Kierowanie kobiet do Domu Samotnej Matki
- Włączenie lokalnego środowiska: krewnych, znajomych, sąsiadów w pomoc rodzinie, w której występuje przemoc
- Udostępnianie bezpłatnych porad psychologa, prawnika dla osób doznających przemocy domowej.
- Powołanie asystenta rodziny do pracy w rodzinach problemowych.

2) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia realizuje zadania w szczególności przez:

- Diagnozę
- Konsultację
- Terapię
- Psychoedukację
- Rehabilitację
- Doradztwo
- Mediację
- Interwencje w środowisku ucznia
- Działalność profilaktyczną
- Działalność informatyczną

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Łysomicach w szczególności przeciwdziałania przemocy poprzez:

- realizację warsztatów m.in. dla rodziców „Szkoła dla Rodziców”
- warsztatów dla rodziców psychoprofilaktycznym
- realizację zajęć psychoterapeutycznych i socjoterapeutycznych
- udzielanie konsultacji dzieciom, młodzieży i ich rodzicom
- w organizowaniu różnych szkoleń.

3) Szkoły Gminne

Szkoły w celu zwiększenia skuteczności na rzecz przeciwdziałania przemocy w szkole i w środowisku – zakładają:

Cele szczegółowe:

- podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania agresji i przemocy;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach przez dzieci i młodzież;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Zadania:

- przeciwdziałanie przemocy na terenie szkoły w oparciu o program wychowanie i profilaktyki szkoły;
- diagnozowanie sytuacji wskazujących na przemoc w rodzinie;
- organizowanie pomocy dzieciom doświadczającym przemocy;
- współpraca na rzecz pomocy dzieciom z instytucjami i środowiskiem lokalnym m.in. Ośrodek Zdrowia, Policja, GOPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, PCPR, Sąd Rodzinny;
- poszerzenie wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem;
- rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli dotyczących problemów przemocy.

Sposoby realizacji:

- prowadzenie zajęć profilaktycznych i psychologiczno- edukacyjnych;
- realizacja programów i kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy;
- praca indywidualna z ofiarami i sprawcami przemocy rówieśniczej;
- udzielanie wsparcia uczniom doświadczającym przemocy;
- bezpośrednia interwencja pracowników szkoły w sytuacjach problemowych;
- monitorowanie obiektów szkolnych pod kątem bezpieczeństwa uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze integracyjnym dla szkoły i środowiska (debaty, festyny, rozgrywki sportowe);
- wskazywanie możliwości korzystania z profesjonalnej pomocy w sytuacjach kryzysowych.

4) Służba Zdrowia na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, zawsze występuje poważne uszkodzenie zdrowia psychicznego. W dziedzinie pomocy osobom doznającym przemocy, oprócz zadań podstawowych takich jak np. udzielanie pomocy medycznej istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy szczególnie, gdy osoby doznające przemocy lub świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie osób doznających przemocy o możliwości szukania pomocy;
- bezpłatne wystawianie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o

stwierdzonych obrażeniach;

- poinformowanie osób doznających przemocy o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienie organów ścigania.

W celu łatwiejszego dostępu dla osób doznających przemocy do pomocy psychologicznej zostało podpisane porozumienie pomiędzy Województwem Kujawsko Pomorskim, a Gminą Łysomice dot. wspólnej realizacji i wspólnego uczestniczenia w finansowaniu zadania o nazwie -Kujawsko- Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej. W związku z porozumieniem w ramach prowadzonych działań interwencyjnych udzielane są telefoniczne i osobiste porady i konsultacje prawne oraz psychologiczne, a w uzasadnionych życiowo sytuacjach pełna obsługa prawna, zastępstwo procesowe i indywidualna terapia psychologiczna. Ponadto w ramach prowadzonych działań przewidziane są szkolenia i bieżące konsultacje dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łysomicach.

4. UCZESTNICZY PROGRAMU

Program kierowany jest do osób doznających przemocy domowej (w tym do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz społeczności lokalnej.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Stworzenie systemu przeciwdziałającego przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji osób doznających przemocy. W celu zapobiegania problemowi przemocy domowej oraz zwalczania zachowań przemocowych, konieczne jest stworzenie systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza różnorodnych form pomocy oraz dostęp do specjalistów.

6. CELE STRATEGICZNE i OPERACYJNE oraz WSKAŹNIKI

Cele strategiczne:

1. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy.
2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Cele operacyjne:

1. Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy domowej

- a) Prowadzenie przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny- zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: diagnozowanie

- problemu przemocy domowej
- b) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
  - c) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową.
  - d) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
  - e) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

2. Współpraca instytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

- a) Współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jego skutkom – systematyczne spotkania.
- b) Wspólne szkolenia, konferencje w celu wymiany doświadczeń.
- c) Stworzenie bazy dobrych praktyk sprawdzających się w innych regionach kraju.
- d) Wymiana doświadczeń z innymi gminami na terenie powiatu.

3. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy.

- a) prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszelkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
- b) zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian.

4. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy;

- a) Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne;
- b) Praca socjalna;
- c) Interwencja kryzysowa;
- d) Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”;
- e) Praca psychologiczna i terapeutyczna z dorosłymi, młodzieżą i dziećmi: terapia indywidualna i grupowa (różnych grup wiekowych), grupy wsparcia, grupy samopomocowe, formy warsztatowe: praca nad relacjami w rodzinie z przemocą, umiejętnościami interpersonalnymi i społecznymi;

5. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzicom dotkniętym przemocą

- a) Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzicom dotkniętym przemocą;
- b) Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom – (rodziny zastępcze pełniące zadania pogotowia rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego);
- c) Pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą.

6. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

W celu uzyskania efektów działań z dziedziny przemocy domowej będą podejmowane różnego typu spotkania, warsztaty szkolne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. Natomiast podczas imprez masowych na terenie gminy, będą włączane działania uświadamiające lokalne środowisko o zjawisku, jakim jest przemoc domowa. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy (warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, Szkoła

rodzica, itp.)

7. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.

- a) Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy domowej.
- b) Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
- c) Umieszczenie informacji na stronach internetowych Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, innych podmiotów z terenu gminy.

8. Podnoszenie i doskonalenie umiejętności kadr działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

- a) Organizacja i przeprowadzanie konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
- b) Uczestnictwo w konferencjach, szkoleniach i seminariach.

9. Zapobieganie stosowania przemocy domowej

- a) Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne i socjalne.
- b) Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.
- c) Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową.

7. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Łysomicach na lata 2024-2030 realizowany będzie na terenie Gminy Łysomice w latach 2024-2030.

ROZDZIAŁ III.

1.ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Na terenie Gminy funkcjonują instytucje zajmujące się bezpośrednio lub pośrednio sprawami społecznymi, które wspierają lub mogą wspomagać działania środowiskowe, na rzecz profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej oraz wspierania osób doznających przemocy:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Gminny Zespół Interdyscyplinarny;
- 3) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) Placówki Oświatowe: Szkoły i Poradnia P-P;
- 5) Placówki ochrony zdrowia;
- 6) Kościoły;

2.POTRZEBY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe podnoszenie kwalifikacji osób działających na rzecz lokalnego środowiska w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- 3) Wprowadzenie systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób doznających przemocy domowej.
- 4) Monitorowanie, ewaluowanie oraz wprowadzanie zmian w programach w zakresie

przeciwdziałania przemocy domowej.

3.MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację i opracowywane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Środki finansowe na realizację będą pochodziły ze środków własnych gminy w tym Gminnego Programu ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Będzie również możliwość pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł np. Budżetu Województwa, Państwa i EFS.